

1) Щодо Рекомендації 5.: «Відповідно до вимоги 2.2.a, уряд повинен забезпечити щорічне розкриття технічних та фінансових вимог, встановлених у виданих ліцензіях та будь-яких незвичайних відхилень від застосовної законодавчої та нормативної бази, що регулює видачу та передачу ліцензій» слід зазначити наступне.

Як зазначено Незалежним адміністратором в Звіті ІПВГ за 2016 рік, зокрема у розділі 6.6.2 «Процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами», підпункті «Критерії, що використовуються для надання чи переоформлення спеціальних дозволів», одним з принципів надання спеціальних дозволів є наявність у заявника відповідної кваліфікації, матеріально-технічних та фінансових можливостей для користування надрами.

Водночас, для більшості випадків законодавство України не містить чітких вимог щодо технічних критеріїв, що повинні використовуватися під час ухвалення рішення про надання дозволу.

3 квітня 2016 р. одним із документів, які має подати заявник для участі в аукціоні з продажу спеціального дозволу, є лист-довідка, яким підтверджується наявність у заявника достатньої кількості кваліфікованих фахівців та технічних ресурсів для забезпечення організації виконання програми робіт. Водночас, у чинному законодавстві немає визначення «достатньої кількості» щодо фахівців і ресурсів. Фінансові критерії фактично обмежуються обов'язком зі сплати збору за видачу спеціального дозволу.

При цьому в 2016 р. було визначено перелік підстав, через які заявнику не може бути надано спеціальний дозвіл, а також розширено перелік підстав, через які не може бути подовжено дію вже наданого спеціального дозволу. Серед іншого, до таких підстав тепер також належать:

- невиконання програми робіт на ділянках надр, на користування якими заявнику вже надано дозвіл, виявлення порушень правил користування надрами на таких ділянках, що зафіксовано в актах перевірок, приписах або розпорядженнях відповідних органів у сфері надрокористування до моменту їх усунення, крім випадків визнання таких приписів або розпоряджень недійсними або дію яких зупинено згідно з рішенням суду;
- наявності у заявника боргу із сплати загальнодержавних податків та зборів станом на останній звітний період ;
- наявності інформації від правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу, що заявник здійснює фінансування тероризму в Україні.

2) Щодо рекомендації 10. Відповідно до вимоги п.2.6.a, БГЗО повинна надати повний огляд державних підприємств, включаючи пояснення чинних правил та практики стосовно нерозподілених прибутків державних підприємств, реінвестицій та фінансування третіх осіб. Уряд також повинен забезпечити щорічне розкриття будь-яких змін частки державної власності у державних підприємствах або їхніх дочірніх компаніях та надати повний звіт про будь-які позики або гарантії за позиками, надані державою чи державними підприємствами гірничовидобувним, нафтовим та газовим компаніям відповідно до вимог п. 2.6.b. просимо врахувати наступне.

У розділі 6.4. Звіту ІПВГ за 2016 рік Незалежним адміністратором наведено наступну інформацію:

- 6.4.1 Визначення «підприємств, що перебувають у власності держави»;
- 6.4.2 Державна політика в сфері управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки;
- 6.4.3 Платежі підприємств із державної участю на користь держави;
- 6.4.4 Платежі держави на користь підприємств із державної участю;
- 6.4.5 Функції підприємств із державною участю та платежі на користь підприємств з державною участю.

У зазначених вище розділах певною мірою враховані коментарі рекомендації 10, тому просимо розглянути Звіт ІПВГ за 2016 рік, що додається та поінформувати БГЗО, чи в достатній мірі висвітлена вимога 2.6 Стандарту ІПВГ.

- 3) Щодо коментаря 11. Відповідно до вимог п. 3.2, БГЗО повинна забезпечити, щоб у майбутньому у звітах були розкриті дані щодо видобутку у розрізі всіх товарних позицій видобувних галузей, включаючи нафту, природний газ та всі корисні копалини, що охоплюються звітністю. Щоб ще більше вдосконалити впровадження цієї вимоги, БГЗО може надати зауваження стосовно паралельних систем звітності з обсягів видобутку, включаючи регулярні публікації та звіряння з метою забезпечення регулярного надання послідовних та надійних даних.**

Прошу взяти до уваги відповідь Незалежного адміністратора, викладену у додатку 1 до цього листа.

- 4) Щодо коментаря 14: БГЗО має забезпечити розукрупнення даних по доходах від транспортування за трубопроводами/маршрутами та компаніями-платниками**

У розділі 5.2.6.1 Звіту ІПВГ за 2016 рік Незалежним адміністратором наведено інформацію про доходи оператора газотранспортної системи України від транспортування природного газу, видобутого на території України, а також від транзиту природного газу територією України. Крім того, у вказаному розділі включено дані про обсяги (в натуральних одиницях) та платежі (в грошових одиницях) за транспортування газу в розрізі платників (видобувних компаній). Джерело інформації: відповідні компанії на опитувальні форми для Звіту ІПВГ. Додатково до цього наведена інформація про будь-які інші платежі видобувних компаній, пов'язані транспортуванням природного газу, на користь оператора газотранспортної системи України.

У розділі 5.2.6.2 Звіту ІПВГ України за 2016 рік Незалежним адміністратором наведено інформацію про доходи оператора нафтопроводів України від транспортування нафти, а також обсяги, маршрути та платежі за транспортування нафти в розрізі платників (компаній).

- 5) Щодо коментаря 27: Відповідно до вимоги 6.2, БГЗО має уточнити визначення істотності стосовно квазіфіскальних витрат ДП, включно з дочірніми компаніями ДП та СП. БГЗО має забезпечити розкриття даних про квазіфіскальні витрати відповідно до вимоги 6.2. Включаючи характер схеми субсидій домогосподарствам за комунальні послуги та роль державних підприємств. Також включаючи фінансові відносини між ДП та їхніми дочірніми компаніями, включаючи спільні підприємства, особливо стосовно покриття збитків.**

Прохання взяти до уваги розділ 5.10 Звіту ІПВГ України за 2016 рік, де було опрацьовано питання квазіфіскальних витрат.

- 6) Щодо коментаря 12 БГЗО має забезпечити повне і чітке розкриття інформації органами державної влади у розрізі окремих суб'єктів економічної діяльності та потоків доходів.**

Державна фіскальна служба України є органом, який розкриває інформацію про всі податкові надходження від суб'єктів господарювання видобувних галузей. Зазначений орган надав повну інформацію щодо кожної такого суб'єкта по кожному із видів запитуваних платежів.

- 7) Щодо коментаря 13 БГЗО має забезпечити, щоб Незалежний адміністратор (НА) включив**

чітку оцінку повноти наступного Звіту ІПВГ, пояснення розбіжностей та їхнє дослідження у разі необхідності.

На запит БГЗО, Незалежний адміністратор провів попередню техніко-економічну оцінку охоплення Звіту, та надав чіткі рекомендації щодо включення видобувних галузей та підзвітних установ до сфери охоплення звіту ІПВГ, запропонував поріг суттєвості тощо, що мало на меті забезпечити повноту та всебічність звіту ІПВГ. Прохання взяти до уваги відповідний документ, що додається. Окрім того, у розділі 7.2 Звіту ІПВГ а 2016 рік надано перелік видобувних галузей, платежі яких на користь держави в 2016 р. були суттєвими, і який формувався на підставі інформації, отриманої від ДФС, про надходження в Зведений бюджет України та Пенсійний фонд (Таблиця 7 1).

Згідно даних ДФС, чотири видобувні галузі (видобування кам'яного вугілля, нафти, природного газу та залізних руд), а також транспортування нафти і газу покривають 93,48% надходжень Зведеного бюджету та Пенсійного фонду від усіх видобувних галузей в 2016 р.

Члени БГЗО, зважаючи на економічну важливість видобування титанових та марганцевих руд, а також плани уряду щодо приватизації ключових титанових підприємств України, прийняли рішення (Протокол засідання БГЗО від 6 вересня 2016 року) включити їх в сферу охоплення звіркою Звіту ІПВГ за 2016 р., незважаючи на відносно незначні надходження від цих галузей.

Таким чином, за результатами техніко-економічного аналізу та оцінки матеріальності надходжень згідно з вимогами Стандарту ІПВГ, сфера охоплення звіркою у Звіті ІПВГ за 2016 р. покривала надходження держави від 60 матеріальних компаній підзвітних видобувних галузей за 8 видами суттєвими платежів у розмірі 100 088 748,23 тис. грн. Ця сума покриває 95,36% загальних надходжень від всіх компаній підзвітних видобувних галузей.

Більш детальна інформація наведена у Звіті ІПВГ за 2016 рік у розділі 7.2

- 8) Щодо коментаря 15. Згідно з вимогою 4.5, БГЗО має залучити відповідні державні органи та державні підприємства задля забезпечення всебічного висвітлення ролі державних підприємств (ДП) у процесі звітування, включаючи істотні платежі на користь ДП від нафтових, газових та гірничодобувних компаній та перекази коштів між ДП та іншими державними органами.**

Державні органи та підприємства залучені до процесу звітування, їм надсилаються відповідні інформаційні запити, окрім того, основні з них є членами БГЗО. В Україні не здійснюється істотних платежів на користь ДП, про що зазначено у Звіті ІПВГ за 2016 рік (див. розділи 6.4, 7.2.1. та 7.2.3 Звіту).

- 9) Щодо коментаря 16. БГЗО рекомендовано залучити відповідні державні органи в цілях забезпечення доступу та регулярного оновлення даних про частку державної власності. У зв'язку з цим, такі дані повинні також містити загальні керівні принципи управління ДП, на додаток до конкретної інформації по державних підприємствах видобувного сектору.**

Прохання взяти до уваги інформацію, надану в розділі 6.4 Звіту ІПВГ за 2016 рік, що додається.

- 10) Щодо коментаря 18. БГЗО має забезпечити включення до наступного Звіту ІПВГ огляду ходу виконання рекомендацій, наданих у попередніх Звітах ІПВГ.**

Розділ 8 Звіту ІПВГ містить рекомендації щодо покращення процесу впровадження ІПВГ. Зазначені рекомендації та хід їх виконання обговорюються окремо на засіданні БГЗО, про що свідчать

відповідні протоколи. Огляд виконання рекомендацій, наданих у попередніх Звітах ІПВГ України, включений в Початковий звіт в рамках підготовки Звіту ІПВГ України за 2016 рік.

Також, Щорічний звіт про прогрес містить дані про виконання вищезазначених рекомендацій, окремий додаток присвячений висвітленню цього питання. Отже, з метою уникнення переобтяження звіту, зазначені дані будуть публікуватися у протоколах та Щорічних звітах про прогрес.

11) Щодо коментаря 19. БГЗО має забезпечити проведення Незалежним адміністратором оцінки повноти та надійності наданих (фінансових) даних, включаючи зведену інформацію щодо виконаних Незалежним адміністратором робіт та обмежень проведеної оцінки.

Щодо оцінки повноти даних, див. відповідь на коментар 13. Слід зазначити, що у Звіт ІПВГ було додано інформацію про підхід до висвітлення старательської та дрібномасштабної розробки корисних копалин, див. розділ 4.1 Звіту ІПВГ за 2016 рік.

У розділі 4.3 Звіту ІПВГ України за 2016 рік наведено інформацію про процедури аудиту та підтвердження в видобувних компаніях та державних органах України.

Крім того, Незалежний адміністратор надав в розділі 4.4 Звіту ІПВГ за 2016 рік наступне пояснення щодо надійності даних,:

«Незалежний адміністратор вважав інформацію, надану підзвітними організаціями, повною та достовірною, оскільки:

- Повнота та достовірність наданих з боку видобувних компаній (приватних та державних) даних підтверджувалась підписами вищих посадових осіб цих компаній, які гарантують коректність надання даних, та/або висновками зовнішнього аудитора щодо наданих даних (у випадку наявності вказаного висновку), по кожній компанії;
- Повнота та достовірність даних, отриманих від державних органів підтверджувалась підписами вищих посадових осіб відповідного органу, а також принципами взаємодії різних органів влади та надання відповідних достовірних даних.»

12) Щодо коментаря 20 У початковому звіті Незалежного Адміністратора мають бути зазначені розглянуті варіанти та підстави надання гарантій та заяв.

Прохання взяти до уваги Звіт про техніко-економічну оцінку, що додається, зокрема розділ 7 документу.

13) Щодо коментаря 21. БГЗО має забезпечити, щоб до наступного Звіту ІПВГ була включена оцінка упуцень та зазначено чи будь-які упуцнення справили значний вплив на повноту та надійність звіту.

В розділі 7.2 Незалежним адміністратором наведена детальна інформація щодо механізму та підходів до визначення сфери охоплення Звіту ІПВГ України за 2016 рік, зокрема визначення суттєвих (матеріальних) галузей, видів платежів та компаній. В даному розділі зазначено, що в сферу охоплення Звіту включено понад 95% доходів держави від видобувних галузей, окремо обчислено частку несуттєвих (нематеріальних) платежів та компаній.

Крім того, в розділі 7.3.1. наведена інформація щодо повноти звірки, зокрема в якості оцінки упуцень зазначено, що «Повнота звірки зросла, порівняно з попередніми роками, проте частка

компаній, які не надали інформацію для Звіту ІПВГ, залишається суттєвою (>5%).»

14) Щодо коментаря 22. До наступного Звіту з ІПВГ необхідно включити думку Незалежного адміністратора щодо узгодження, у т.ч. розбіжностей.

Прохання взяти до уваги Додаток 15 Звіту ІПВГ за 2016 рік «Дослідження розбіжностей та коригування інформації про платежі», де Незалежний адміністратор наводить пояснення знайдених розбіжностей. Також прохання взяти до уваги розділ 7.3.2 Звіту ІПВГ за 2016 рік, де наведені основні причини виявлених розбіжностей.

15) Щодо коментаря 23. БГЗО має забезпечити чітке погодження та пояснення положень про конфіденційність.

Питання конфіденційності врегульовано трьома інструментами:

- 1) Положення про забезпечення конфіденційності інформації міститься в договорі між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України та Незалежним адміністратором (період дії положення становить 5 років);
- 2) Норми законодавства України, які є обов'язковими для усіх суб'єктів на території країни, а також особливості документообігу і внутрішні процедурами Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

Забезпечення захисту конфіденційної інформації, отриманої від видобувних компаній, а також державних органів, установ та організацій, відбувається на підставі чинного законодавства України, зокрема Закону України «Про захист персональних даних»).

Уся інформація від видобувних компаній та державних органів, організацій та установ надходить виключно в Міністерство енергетики та вугільної промисловості. Усі паперові копії документів зберігаються в Міністерстві.

Конфіденційна інформація, що була отримана учасниками, залученими до написання Звіту ІПВГ, не розкривається без попередньої письмової згоди сторін за винятком ситуацій, передбачених законодавством України.

- 3) Алгоритм обміну інформацією між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України, Національним секретаріатом ІПВГ та Незалежним адміністратором.

Для підвищення захисту процедури обміну інформацією, передача заповнених підзвітними організаціями опитувальних форм та анкет відбувається тільки через електронну адресу eiti@mev.gov.ua.

Команда проекту з боку Міністерства енергетики та вугільної промисловості та Національного секретаріату ІПВГ викладає отримані файли та документи в спеціально створений Незалежним адміністратором eRoom (файлове сховище). Доступ до цього сховища будуть мати представники Національного секретаріату ІПВГ, а також члени команди проекту з боку Незалежного адміністратора. Заборонено надавати доступ будь-якій іншій третій стороні. Інформація в файловому сховищі зберігається в зашифрованому вигляді відповідно до кращих міжнародних практик в сфері безпеки даних.

Питання забезпечення конфіденційності описане в Початковому звіті (Inception report) Незалежного адміністратора в рамках підготовки Звіту ІПВГ України за 2016 рік.